KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 10.11.2020 r.
COM(2020) 729 final

2020/0325 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie należy zająć w imieniu Unii Europejskiej w ramach Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu w odniesieniu do przyjęcia decyzji wyłączającej niektóre zakupy żywności z zakresu stosowania zakazów lub ograniczeń wywozowych

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji określającej stanowisko, jakie należy zająć w imieniu Unii na forum Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu (WTO) w sprawie wniosku mającego na celu wyłączenie zakupów żywności do niehandlowych celów humanitarnych, dokonywanych przez Światowy Program Żywnościowy, z zakresu stosowania zakazów lub ograniczeń wywozowych.

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu

Proponowana decyzja Rady ma na celu upoważnienie Komisji Europejskiej do wspierania w imieniu Unii decyzji, która ma zostać przyjęta na forum Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu (WTO). Światowa Organizacja Handlu została ustanowiona na mocy porozumienia z Marrakeszu („porozumienie WTO"), które weszło w życie w dniu 1 stycznia 1995 r.

Unia Europejska jest stroną tego porozumienia.

2.2. Konferencja ministerialna i Rada Generalna Światowej Organizacji Handlu

Na podstawie art. IV ust. 1 porozumienia WTO konferencja ministerialna jest upoważniona do podejmowania decyzji we wszystkich sprawach związanych z wielostronnymi porozumieniami handlowymi.

Jednak na podstawie art. IV ust. 2 porozumienia WTO w przerwach między sesjami konferencji ministerialnej jej funkcje pełni Rada Generalna.

Zgodnie z art. IX ust. 1 porozumienia WTO organy WTO dążą do podejmowania decyzji w drodze konsensusu.

2.3. Planowany akt Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu

Artykuł XI ust. 2 lit. a) GATT 1994 zezwala członkom WTO na nakładanie zakazów i ograniczeń wywozowych na produkty rolne, w tym żywność do celów humanitarnych, z zastrzeżeniem zasad określonych w art. 12 Porozumienia WTO w sprawie rolnictwa.

W kontekście pandemii COVID-19 niektórzy członkowie WTO ponownie powrócili do stosowania ograniczeń wywozowych lub zakazu wywozu produktów rolnych.

Na posiedzeniu w grudniu 2020 r. lub na kolejnym posiedzeniu w 2021 r. Rada Generalna WTO może zostać poproszona o przyjęcie decyzji mającej na celu wyłączenie zakupów żywności do niehandlowych celów humanitarnych, dokonywanych przez Światowy Program Żywnościowy, z zakresu stosowania zakazów lub ograniczeń wywozowych.

Wniosek zostaje przedstawiony z uwagi na kluczowe znaczenie wsparcia humanitarnego udzielanego przez Światowy Program Żywnościowy, które stało się jeszcze istotniejsze w związku z pandemią COVID-19 i innymi kryzysami.

Decyzje na forum WTO podejmowane są w drodze konsensusu. W związku z tym Rada musi przyjąć decyzję na mocy art. 218 ust. 9 TFUE upoważniającą UE do przyłączenia się do konsensusu.

3. STANOWISKO, JAKIE NALEŻY ZAJĄĆ W IMIENIU UNII

Celem niniejszego wniosku jest umożliwienie Unii Europejskiej przyłączenia się do konsensusu w sprawie przyjęcia decyzji wyłączającej zakupy żywności do niehandlowych celów humanitarnych, dokonywane przez Światowy Program Żywnościowy, z zakresu stosowania zakazów lub ograniczeń wywozowych, być może już na posiedzeniu Rady Generalnej WTO w grudniu 2020 r. lub na kolejnym posiedzeniu Rady w 2021 r.

Z punktu widzenia Unii terminowe podjęcie przez Radę decyzji o przystąpieniu do konsensusu w tej sprawie na forum Rady Generalnej ma kluczowe znaczenie dla utrzymania pozycji UE w WTO, w szczególności ze względu na pilny kontekst humanitarny tej kwestii spowodowany pandemią Covid-19.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa tryb przyjmowania decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Konferencja ministerialna WTO jest organem powołanym na mocy porozumienia, a mianowicie Porozumienia WTO, i jest organem, który w myśl art. IV:1 ma uprawnienia do podejmowania decyzji we wszystkich sprawach objętych wielostronnymi porozumieniami handlowymi, w tym decyzji mających skutki prawne.

Na podstawie art. IV ust. 2 porozumienia WTO w przerwach między sesjami konferencji ministerialnej jej funkcje pełni Rada Generalna.

Planowane akty wspomniane powyżej są aktami mającymi skutki prawne, jako że mogą wpływać na prawa i obowiązki Unii.

Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych umowy.

W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej na podstawie art. 218 ust. 9 TFUE zależy przede wszystkim od celu i treści planowanego aktu, w którego kwestii należy zająć stanowisko w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie pomocniczy charakter, decyzja przyjęta na mocy art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, tj. podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Główny cel i treść planowanego aktu odnosi się do wspólnej polityki handlowej.

Materialną podstawą prawną proponowanej decyzji jest zatem art. 207 TFUE.

4.3. Podsumowanie

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

5. PUBLIKACJA PLANOWANEGO AKTU

Ponieważ akt Rady Generalnej WTO uzupełni Porozumienie WTO poprzez wyłączenie żywności zakupionej do niehandlowych celów humanitarnych przez Światowy Program Żywnościowy z zakresu stosowania zakazów lub ograniczeń wywozowych, należy opublikować go w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* po jego przyjęciu.

2020/0325 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie należy zająć w imieniu Unii Europejskiej w ramach Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu w odniesieniu do przyjęcia decyzji wyłączającej niektóre zakupy żywności z zakresu stosowania zakazów lub ograniczeń wywozowych

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W dniu 22 grudnia 1994 r. Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu (zwane dalej „porozumieniem WTO") zostało zawarte przez Unię decyzją Rady 94/800/WE[1] i weszło w życie dnia 1 stycznia 1995 r.

(2) Zgodnie z art. IV ust. 1 porozumienia WTO konferencja ministerialna Światowej Organizacji Handlu (WTO) jest upoważniona do podejmowania decyzji we wszystkich sprawach związanych z wielostronnymi porozumieniami handlowymi.

(3) Zgodnie z art. IV ust. 2 porozumienia WTO w przerwach między posiedzeniami konferencji ministerialnej jej funkcje pełni Rada Generalna WTO.

(4) Zgodnie z art. IX ust. 1 porozumienia WTO organy WTO stosują w miarę możliwości praktykę podejmowania decyzji w drodze konsensusu.

(5) Na posiedzeniu w grudniu 2020 r. lub na kolejnym posiedzeniu w 2021 r. Rada Generalna WTO może zostać poproszona o rozpatrzenie wniosku mającego na celu wyłączenie żywności zakupionej do niehandlowych celów humanitarnych przez Światowy Program Żywnościowy Organizacji Narodów Zjednoczonych z zakresu stosowania zakazów i ograniczeń wywozowych.

(6) Należy ustalić stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii na forum Rady Generalnej WTO, ponieważ decyzja, która ma zostać przyjęta, będzie wiążąca dla Unii.

(7) Artykuł XI ust. 2 lit. a) GATT 1994 zezwala członkom WTO na stosowanie zakazów lub ograniczeń wywozowych w szczególnych okolicznościach. W art. 12 Porozumienia WTO w sprawie rolnictwa określono dodatkowe warunki, których muszą przestrzegać członkowie WTO w takich przypadkach. Podczas pandemii COVID-19 członkowie WTO wprowadzili tego rodzaju środki, które mogą mieć również wpływ na żywność zakupioną do niehandlowych celów humanitarnych.

(8) Zakupy humanitarne dokonywane przez Światowy Program Żywnościowy powinny zostać wyłączone z zakresu stosowania zakazów i ograniczeń wywozowych

[1] Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1

w związku z kluczowym znaczeniem wsparcia humanitarnego zapewnianego przez Światowy Program Żywnościowy, które stało się jeszcze istotniejsze w związku z pandemią COVID-19.

(9) W Radzie Generalnej WTO Unia jest reprezentowana przez Komisję zgodnie z art. 17 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie należy zająć w imieniu Unii w ramach Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu (zwanej dalej „Radą Generalną WTO") na jej posiedzeniu w grudniu 2020 r. lub na kolejnym posiedzeniu w 2021 r., jest następujące:

W razie osiągnięcia przez członków WTO konsensusu w sprawie wyłączenia żywności zakupionej przez Światowy Program Żywnościowy do niehandlowych celów humanitarnych z zakresu stosowania zakazów lub ograniczeń wywozowych, Unia przystępuje do takiego konsensusu. Przedstawiciele Unii w Radzie Generalnej WTO mogą, bez konieczności przyjmowania przez Radę kolejnej decyzji, uzgodnić niewielkie zmiany w projekcie stanowiska.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący